

LUẬN GIẢNG
KINH
VIÊN GIÁC

LUẬN GIẢNG KINH VIÊN GIÁC

Bản quyền tiếng Việt © Dương Đạo Nguyễn Thế Đăng, 2025
Công ty Cổ phần Sách Omega Việt Nam xuất bản, bìa mềm, tay gấp, 2025
Thiết kế và trình bày: Công ty Cổ phần Sách Omega Việt Nam

Nguyên gốc Đại Phương Quảng Viên Giác Liễu Nghĩa kinh
Đời Đường, nước Kế Tấn, Sa Môn Phật Đà Đa La dịch

Công ty Cổ phần Sách Omega Việt Nam - thành viên của Alpha Publishing Group.

CÔNG TY CP SÁCH OMEGA VIỆT NAM (OMEGA PLUS) thành lập tháng 9/2016 với định hướng xuất bản tri thức nền tảng trong lĩnh vực Khoa học Nhân văn, Khoa học Tự nhiên, Chính trị - Xã hội, Triết học, Nghệ thuật... Đến nay, chúng tôi đã xuất bản gần 500 đầu sách thuộc 7 tủ sách, bao gồm: Kinh điển, Sử Việt, Khoa học, Nhân vật Vĩ đại, Nghệ thuật, Tủ sách Đời người và Tủ sách Y sinh. Thông qua việc xuất bản các ấn phẩm có giá trị, mang hàm lượng tri thức cao, qua các hoạt động nhằm đưa tri thức hữu ích đến cộng đồng, Omega Plus mong muốn đóng góp theo cách riêng vào sự phát triển đang ngày càng mạnh mẽ của xã hội.

Không phần nào thuộc sở hữu của Công ty Cổ phần Sách Omega Việt Nam và được chủ sở hữu nhượng quyền trong xuất bản phẩm này được phép sao chép, lưu trữ trong hệ thống truy xuất hoặc truyền đi dưới bất kỳ hình thức nào hoặc bằng bất kỳ phương tiện nào gồm điện tử, cơ khí, sao chụp, ghi âm hoặc mọi hình thức và phương tiện khác mà không có sự cho phép trước bằng văn bản của Công ty Cổ phần Sách Omega Việt Nam. Chúng tôi luôn mong muốn nhận được những ý kiến đóng góp của quý vị độc giả để sách ngày càng hoàn thiện hơn.

Biên mục trên xuất bản phẩm của Thư viện Quốc gia Việt Nam

Nguyễn Thế Đăng
Luận giảng Kinh Viên Giác / Nguyễn Thế Đăng. - : Hồng Đức ; Công ty Sách Omega Việt Nam, 2025. - 204 tr. ; 24 cm

1. Đạo Phật 2. Kinh Phật 3. Kinh Viên Giác 4. Luận giảng
294.382 - dc23
HDL0054p-CIP

Góp ý về sách, liên hệ về bản thảo và bản dịch: info@omegaplus.vn
Liên hệ ebooks, hợp tác xuất bản & truyền thông trên sách: truyenthong@omegaplus.vn
Liên hệ dịch vụ bản quyền, xuất bản, ký gửi và phát hành: dichvu@omegaplus.vn

ĐƯƠNG ĐẠO
NGUYỄN THẾ ĐĂNG

LUẬN GIẢNG
KINH
VIÊN GIÁC

ĐỘI NGŨ TRIỂN KHAI OMEGA+

Phụ trách xuất bản: Trần Hoài Phương

Phụ trách bản quyền: Kim Ngân, Thiên Hương

Điều phối sản xuất: Nguyễn Hương, Vũ Dung

Biên tập viên: Anh Đào

Thiết kế bìa: Hoàng Duy Khánh

Trình bày: Vũ Lê Thư

Thư ký xuất bản: Bùi Thị Huyền

Mục lục

Phần mở đầu: Viên Giác là Chân Tâm thanh tịnh của chư Phật, của tất cả chúng sanh cùng toàn thể vũ trụ	7
Các vị Bồ tát trong pháp hội	11
Chương 1 Bồ Tát Văn Thù.....	13
Chương 2 Bồ Tát Phổ Hiền.....	29
Chương 3 Bồ Tát Phổ Nhãn.....	42
Chương 4 Bồ Tát Kim Cương Tạng.....	67
Chương 5 Bồ Tát Di Lặc	80
Chương 6 Bồ Tát Thanh Tịnh Huệ	95
Chương 7 Bồ Tát Oai Đức Tự Tại.....	114
Chương 8 Bồ Tát Biện Âm.....	132
Chương 9 Bồ Tát Tịnh Các Nghiệp Chương	146
Chương 10 Bồ Tát Phổ Giác	165
Chương 11 Bồ Tát Viên Giác	178
Chương 12 Bồ Tát Hiện Thiện Thủ	193

PHẦN MỞ ĐẦU

Viên Giác là Chân Tâm thanh tịnh của chư Phật, của tất cả chúng sanh cùng toàn thể vũ trụ

*Như thế tôi nghe, một thời Phật nhập chánh định thân
thông Đại Quang Minh Tạng, là chỗ trụ trì quang nghiêm của
tất cả Như lai, đó chính là giác địa thanh tịnh của tất cả chúng
sanh. Thân tâm tịch diệt, bình đẳng suốt ba đời, viên mãn khắp
mười phương, tùy thuận bất nhị. Trong cảnh giới bất nhị này
hiện các cõi nước thanh tịnh cùng với các Bồ tát mười vạn vị.*

Đức Phật nhập chánh định, tức là ở trong tánh Viên Giác Đại Quang Minh Tạng mà nói kinh Viên Giác. Chỗ trụ trì quang nghiêm của tất cả Như Lai là bản tánh Viên Giác, những ai thể nhập trọn vẹn vào đó thì gọi là Phật. Chư Phật ở trong chân tánh Đại Quang Minh Tạng đó mà nói ra kinh, cho nên kinh là từ trong chân tánh nói ra, hiển bày chân tánh, dẫn dắt chúng sanh ngộ nhập vào chân tánh.

Chánh định là cái định chân chánh, sở dĩ gọi là chánh vì định đó là tính cách thường định sẵn có của tánh Viên Giác. Tánh Viên Giác thì hằng hằng thường định nên gọi

là chánh định. Tánh Viên Giác là chánh định. Chánh định là tánh Viên Giác. Chánh định là tính cách kim cương chẳng thể hoại của tánh Viên Giác.

Chánh định thần thông đại quang minh tạng là Pháp thân của tất cả Như Lai, là pháp tánh thường định của tất cả vũ trụ, là bản tánh Viên Giác thanh tịnh của tất cả chúng sanh.

Như vậy, theo đoạn kinh này, Viên Giác có ba nghĩa:

1. Chỗ trụ trì quang nghiêm của tất cả Như Lai, tức là pháp thân, cảnh giới tự chứng của chư Phật.

2. Viên Giác là Đại quang minh tạng. Đại quang minh tạng này là Pháp thân. Pháp thân có hai tính chất: thường định và thần thông. Pháp thân thì thường định. Năng lực của Đại quang minh tạng này được gọi là thần thông. Thần thông này là năng lực biến hóa từ Pháp thân thành Báo thân và Hóa thân. Thần thông là năng lực biến hóa như huyễn của Pháp thân.

Thần thông ở đây không phải như nghĩa chúng ta thường hiểu là của một nhân vật nào đó. Đây là thần thông của Đại quang minh tạng, sự ánh chiếu, sự ứng hiện của Đại quang minh tạng. “Ví như ngọc báu ma ni thanh tịnh ánh chiếu ra năm màu. Cũng vậy tánh Viên Giác thanh tịnh ứng hiện ra thân tâm tùy theo mỗi loại, người không biết lại cho rằng Viên Giác thanh tịnh thật có tướng thân tâm” (*chương Phổ Nhãn*).

Chánh Định thể hiện nơi pháp Chỉ. Thần Thông thể hiện nơi pháp Quán như huyễn để đạt đến Như Huyền tam muội.

3. Giác địa thanh tịnh của tất cả chúng sanh. Đây cũng là bản tánh quang minh thanh tịnh sẵn đủ nơi mỗi chúng sanh.

Tánh Viên giác đó chính là tâm của chúng ta, là “giác địa thanh tịnh của tất cả chúng sanh” chúng ta, là trí huệ bốn nguyên của chúng ta.

Như vậy tâm chúng ta là:

1. Chỗ trụ trì quang nghiêm của tất cả Như Lai, tức là pháp thân của chư Phật. Pháp thân ấy thanh tịnh, vô hạn và thường trụ như hư không. Vì tâm chúng ta vốn thanh tịnh nên mọi cảnh do tâm trải nghiệm đều thanh tịnh và giải thoát.

2. Chánh định, thường định. Vì bản tâm chúng ta vốn thường định nên tất cả các tư tưởng và các hình tướng sanh khởi từ đó có bản chất là chánh định. Như sóng khởi sanh từ biển nên có bản chất là nước biển.

Thần thông là sự biến hóa của tâm thường định này thành mọi thân tâm, thế giới như huyền. Đây là điều Kinh Hoa Nghiêm gọi là Trí huyền của Bồ tát (*phẩm Nhập pháp giới*).

3. Đại quang minh tạng. Bản tâm chúng ta là tạng ánh sáng vô biên nên tất cả tướng và tướng chúng ta trải nghiệm đều là quang minh. Đứng trong tâm quang minh này, tất cả tướng và tướng được thấy là như huyền, vì chúng là ảnh hóa hiện từ và trong quang minh, như bóng trong gương sáng.

Trong tánh Viên Giác hay bản tâm chúng ta không có tướng thân tâm nên nói rằng thân tâm tịch diệt, không

có phân biệt ngăn ngại nên nói rằng bình đẳng suốt ba thời, không trong không ngoài nên nói rằng tròn đầy khắp mười phương, không có hình tướng trái ngăn nên nói rằng tùy thuận bất nhị.

Trong tánh Viên Giác bất nhị này hiện hết thủy côi nước thanh tịnh cùng các Đại Bồ Tát, như hạt châu ma ni hiện đủ các hình tướng màu sắc và con người thanh tịnh. Bất nhị nhưng lại hiện đủ các hình tướng thanh tịnh cho nên sự hiện này là như huyền. Và như huyền cho nên là thanh tịnh.

Cái Giác này gọi là Viên vì trùm khắp, vì ai ai cũng sẵn đủ, không có chỗ nào thiếu hụt, bất cứ không gian nào thời gian nào cũng tròn đầy hiển bày trọn vẹn, trực tiếp tức thời, không cách hở mảy may.

Trong đại quang minh tạng này, có sắc nào chẳng phải là sắc Phật, âm thanh nào chẳng phải là âm thanh Phật, có hương, vị, xúc chạm, hiện tượng nào chẳng phải là hương, vị, xúc chạm, hiện tượng Phật?

Toàn bộ kinh Viên Giác là để khai thị tánh Viên Giác và cũng là tâm chúng ta và những phương pháp, phương tiện để ngộ nhập nó. Ngộ nhập là sự khai mở trọn vẹn thực tại này.

Từ bây giờ cho đến cuối kinh khi nói “tánh Viên Giác” thì cần hiểu rằng nó là “tâm của chúng ta”. Tánh Viên Giác và tâm chúng ta đồng một nghĩa.

Các vị Bồ tát trong pháp hội

Danh hiệu các vị ấy là: Bồ tát Văn Thù Sư Lợi, Bồ tát Phổ Hiền, Bồ tát Phổ Nhãn, Bồ tát Kim Cương Tạng, Bồ tát Di Lặc, Bồ tát Thanh Tịnh Huệ, Bồ Tát Oai Đức Tự Tại, Bồ tát Biện Âm, Bồ tát Tịnh Các Nghiệp Chương, Bồ tát Phổ Giác, Bồ tát Viên Giác, Bồ tát Hiền Thiện Thủ... đều là bậc thượng thủ, cùng các quyến thuộc, đều trong chánh định, đồng trụ pháp hội bình đẳng của Như Lai.

Danh hiệu các vị Bồ tát nói lên hạnh đức của các ngài. Danh hiệu ấy chỉ ra cái hạnh tu để tương ứng và thể nhập tánh Viên Giác, và khi thành tựu trong tánh Viên Giác, danh hiệu ấy cũng nêu lên một khía cạnh, một đức tính của tánh Viên Giác.

Ví dụ như Bồ tát Phổ Nhãn tu hành do sự quan sát bằng mắt để thấy tánh Viên Giác, và khi thành tựu, danh hiệu Phổ Nhãn có nghĩa là ‘con mắt thấy khắp’ cũng có nghĩa là một đức tính của Viên Giác vậy.

Các vị đồng trụ pháp hội bình đẳng của Như Lai, nghĩa là cùng trụ trong pháp tánh Viên Giác, thị hiện thưa hỏi về bản tánh Viên Giác mà chúng sanh đều có và đều ở trong đó, khiến chúng sanh được Khai Thị Ngộ

Nhập. Trước tiên thưa hỏi cái Nền tảng căn bản để y cứ vào đó mà tu hành, đến những gì lầm lạc làm chướng ngại khiến chúng sanh không thấy và không sống được, cho đến những tật bệnh khiến chúng ta cách ngăn càng lúc càng nhiều với Viên Giác. Tất cả những lời thưa hỏi đều là tâm đại bi nơi các Ngài, để chỉ rõ Con đường và những chướng ngại cho tất cả chúng sanh đời sau.